

PROGRAMACIÓ 2023

1. Eix Dones i Memòria

Difusió i implantació del projecte Dones, vides i treballs de la Barcelona del S.XX

Sovint els discursos històrics expliquen el passat des d'un sol punt de vista i com una inevitable successió d'esdeveniments que ens han portat a afirmar que la humanitat és així, les coses són com són i no podrien haver anat d'una altra manera. Aquests discursos expulsen de la investigació i el relat històric multitud de subjectes, subjectivitats i la major part d'aquelles experiències que no varen reeixir. Entre elles les històries, l'experiència, les aportacions i les vides de les dones, llevat de casos excepcionals.

Volem fer-ne memòria per mostrar que les coses podrien haver anat d'una altra manera. Rescatar aquelles vides de dones que ens permeten ampliar i afinar la mirada històrica, per això hem interrogat el passat de la ciutat i, per extensió del país, formulant noves preguntes des d'una perspectiva feminista.

Aquesta era la reflexió que ens fèiem quan vàrem aprovar i endegar aquest Eix, que és un dels eixos principals de treball de l'Ateneu de Memòria Popular del seu programa 2022-2023.

El resultat de la feina de l'any passat ha estat la creació d'un **projecte pedagògic interdisciplinari i transversal** dirigit als

centres de secundària, ESO, Batxillerat, centres de formació de persones adultes i que es pot adaptar per a l'alumnat del cicle superior de primària.

Aquest any 2023 toca difondre'l i començar la seva aplicació pràctica.

1. Penjat el projecte al web de l'Ateneu.
<https://ateneumemoriapopular.cat/activitat/dones-i-memoria/>

2. Publicat article a El Diari de l'Educació
<https://diarieducacio.cat/visibilitzem-les-dones-quant-ilegim-la-ciutat/>

3. Enviament el link del projecte i de l'article a les xarxes.

4. Enviat a diferents responsables polític (direcció general de Memòria, direcció Memorial Democràtic, Regidoria de Memòria i Regidoria d'Ensenyament de l'Ajuntament de Barcelona)

5. Reunions amb el Consorci d'Educació de Barcelona, per valorar la possible presentació als Centres de Recursos Pedagògics i als centres de secundària de la ciutat

6. Reunió amb el Consell d'Innovació Educativa i al Programa d'Activitats Pedagògiques de l'Ajuntament de Barcelona

7. Reunió amb la Comissió Gènere i Memòria del Memorial Democràtic

8. Vinculació del projecte a la web del Nou currículum del Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya [El nou currículum – Una oportunitat per aprendre amb sentit \(xtec.cat\)](#)

Presentacions previstes del projecte:

- A Ca La Dona: Dissabte 15 d'abril, professorat i obert a dones de la ciutat amb l'actuació de la Mireia Clemente de La Voz Ahogada
- Centre de referents de valors de tots els centre de recursos de Barcelona: dilluns 8 de maig

Pendent de fixar data :

- Federació d'ensenyament dels sindicats
- MUHBA
- IES Milà i Fontanals per fer experiència pilot.

2. Eix Impunitats: Prefectura de Via Laietana.

La recentment entrada en vigor Llei 20/2022, de 19 d'octubre de Memòria Democràtica regula en el seu article 49 els anomenats Llocs de memòria democràtica. I en el seu article 50 preveu que el procediment per a la declaració d'un lloc de memòria democràtica podrà incoar-se d'ofici per la Direcció General competent en matèria de memòria democràtica, **o a instància d'entitats que promoguin i difonguin la memòria democràtica.**

És per això, que vam procedir a demanar la incoació del corresponent procediment per a la seva declaració com a lloc de memòria democràtica.

Aquesta sol·licitud la vam presentar, el 11 de gener d'enguany, davant la Direcció General de Memòria Democràtica de la Secretaria d'Estat de Memòria Democràtica que forma part del Ministeri de la Presidència, Relacions amb les Corts i Memòria Democràtica. Tal com demana la llei. L'endemà férem una roda de premsa davant la delegació del govern de l'estat.

La llei exigeix que les entitats que facin el pas, aportin una sèrie de informació i documentació per a la identificació material del bé ; i també els seus Valors Materials, històrics intangibles i simbòlics de l'edifici, que naturalment vàrem presentar. Alguns d'ells gracies a l'Ajuntament de Barcelona que havia encarregat una sèrie d'investigacions sobre la Prefectura.

En aquest moment, a l'espera de rebre resposta per part de l'Estat, haurem de reprendre el debat més endavant per decidir com continuar la lluita per a la conversió de la Prefectura en un Espai de Memòria.

Mentre tant, recolzarem i assistirem a la convocatòria de la Comissió de la Dignitat dos dimarts al mes davant de la Prefectura.

3. *Eix Treball amb col·laboració Born centre de cultura i memòria*

El 28 de febrer, en el context de l'exposició del Born i del projecte '*Un altre fi. LA RESTA. Art i antifranquisme*'¹, i amb col·laboració amb el mateix centre vam organitzar l'acte: [Art, lluita i solidaritat. Memòria de l'exposició de Milà de 1972.](#)

Consistí amb una breu presentació de la directora de Born i la presidenta de l'AMP, una taula rodona, dirigida per Carles Vallejo, un dels organitzadors de l'exposició des de l'exili a Itàlia, que va ser

¹ Exposició que reuneix les obres de dinou creadors contemporanis de diverses generacions que converteixen en matèria artística la memòria dels silenciats pel règim. L'Exposició s'acompanya amb un cicle de conferències, entre les quals, la taula rodona organitzada per l'AMP

l'encarregat de coordinar les gestions necessàries per a la petició i la recepció de les obres que van arribar a Milà, així com de la posterior itinerància de l'exposició a Bolonya. Amb la participació de Joan Antón González, productor de cine i membre de l'equip de cinema clandestí que va realitzar el documental *"Amnistia que trata de España"*. I la cantautora Julia León participant en l'exposició. La seva cançó *Santa Bárbara Bendita* fou inclosa en el vinil *"Cerca de mañana"* que es va editar en ocasió de l'exposició.

L'acte finalitzà amb la projecció del documental de 1972 *"Amnistia que trata de España"*

4. Llei de Memòria estatal. Moció per els Ajuntaments

Aquesta és una iniciativa que surt d'una reunió de la Comissió de memòria de la Fundació Cipriano García per estudiar l'extensió de la llei de memòria. Consta de dues propostes.

Elaborar una proposta de moció per presentar als Ajuntaments, que ja s'ha presentat en diferents ajuntaments. I estudiar la possibilitat d'obrir una oficina, amb col·laboració amb altres entitats, per ajudar als particulars a fer el seguiment propi o dels seus familiars represaliats. S'està estudiant que es necessita per fer aquesta tasca entre totes les entitats. La Fundació Cipriano Garcia posaria l'espai.

En aquests moments els Ajuntament que han aprovat la moció són:

Ajuntament de la Garriga
Ajuntament de Badia
Ajuntament d'Esplugues
Ajuntament de Montmeló
Diputació de Barcelona

El dijous 23 de febrer, l'Ateneu Memòria Popular va ser present al Ple de la Diputació de Barcelona, on es va aprovar la moció presentada

pel grup En comúGuanyem sobre il·legitimitat i il·legalitat dels tribunals franquistes i la condemna institucional del Tribuna de Orden Público, a proposta de les entitats memorialistes entre elles l'Ateneu Memòria Popular i només amb l'abstenció del grup de Ciutadans

De les reunions hagudes de la Comissió es desprèn:

Seria convenient que els Ajuntaments un cop aprovada la moció fessin un acte reconeixement de les persones represaliades i retiressin els honors i reconeixements als franquistes

Reunió amb el grup confederal de Unidas Podemos. Informen que es veu difícil que surti cap reglament de la Llei. Es traslladen les preocupacions sobre desenvolupament de la Llei de memòria (Via Laietana, currículum escolar, fiscal, Consejo entidades memoriales)

Està previst un acte el dia 31 de març: *Apliquem la Llei de Memòria Democràtica*, a les 11 hores a la Model. Intervencions de l'Ateneu, Associació persones Expreses, Fundació Cipriano Garcia. Convidar a la Federació, Associació de Municipis, premsa, partits, entitats memorials, Ajuntaments que han signat la moció.

S'informa que, del 27 al 30 d'abril, tindrà lloc *Desbandà a la retirada*.

Responsable d'aquest àmbit: Rosa Sans

5. Llei Memòria catalana

El text del Projecte de Llei de memòria democràtica de Catalunya va se aprovat pel govern el passat 7 de març. Es pot consultar al web del Departament de Justícia, Drets i Memòria, a l'enllaç següent:

<https://justicia.gencat.cat/ca/ambits/memoria/Recursos/legislacio/normativa-en-tramit/#>

El trobareu a l'apartat "Fase d'aprovació", sota el títol "Text aprovat en la sessió de Govern de 7 de març de 2023".

L'expedient corresponent al Projecte de llei esmentat serà tramès al Parlament en els propers dies, per tal que se n'iniciï la tramitació parlamentària.

Farem un seguiment del seu pas pel Parlament.

6. Presentacions de llibres

21 de febrer. Participació per moderar la presentació del llibre *Tres generacions rebeldes*. Montserrat Fernández Garrido. Organitzat per federació de pensionistes i jubilats de CCOO i la Fundació Cipriano Garcia.

- El 30 de maig a l'Espai Assemblea de Via Laietana 16, presentació de l'Informe monogràfic " Memoria Historica en las aulas" realitzat per l' Instituto de Estudios Educativos y Sindicales, vinculat a la Fundación 1º de mayo. Amb la presència d' algunes de les seves autores. Presentació vinculada a l'inici de la nostra activitat a les aules a partir del Projecte Dones i Memòria.

Possibilitat d'altres presentacions sobre la marxa.

7. Actes diversos convocats per administracions i/o altres entitats

Al llarg de l'any, com ha vingut succeint en els anteriors, assistirem als actes en que som convidats per les administracions i altres entitats. A dia d'avui ja hem assistit als següents:

- ✓ Acte inauguració placa de la Plaça Josep Benet. El passat 28 de gener vàrem assistir a l'Acte d'inauguració de la placa de

la Plaça Josep Benet, a Sant Andreu de Barcelona, amb la intervenció de l'Alcalde de Barcelona i diferents persones que representaven diferents facetes de la vida i obra de Josep Benet. Merescut acte de reconeixement a la figura de Josep Benet, plural i respectuós. Va assistir en nom de l'Ateneu Rosa Sans.

✓ Reunió de la Taula Ciutadana de Patrimoni de Barcelona. El passat 12 de gener vàrem participar a la reunió de la Taula Ciutadana de Patrimoni de Barcelona. En aquesta segona reunió vàrem assistir Katherin i Rosa Sans.

Es va presentar el desenvolupament de la Mesura de Govern "Barcelona, ciutat patrimoni i el Pla Director del Rec Comtal". També es va explicar els avenços en el pla de patrimoni del Clot-Camp de l'Arpa i la nova organització de la Direcció d'Arquitectura i Patrimoni.

Per l'altra banda varen presentar-nos la relació de fitxes/temes que diferents persones i entitats presenten per treballar a la Taula. Mecanisme participatiu de treball que animen a utilitzar, tant per via directe com per la plataforma Decidim Barcelona.

✓ 11 de febrer, celebració 150 aniversari de la Primera República. Participa presidenta AMP.

✓ Presència en diversos actes públics : 4.3.23 placa Francesca Verges i Escofet ; 10.3.23 placa jardins Carmen Claramunt i Barot; 11.3.23 canvi nom plaça Comtessa Pardo Bazán; 11.3.23 placa en memòria d'Amàlia Alegre Arnau 1862-1931; 17.3.23 faristol Els fets de Sàrria de 1874.

8. Reforç de les activitats de les entitats de l'AMP

Des de la Junta hem reflexionat sobre el notable nombre d'actes i diverses activitats que organitzen les entitats de l'AMP, i hem acordat reforçar amb la difusió, participació i assistència als mateixos per part de l'AMP.

En aquest sentit, continuarem amb l'enviament de tota informació que arribi a les nostres mans de les entitats de l'AMP a totes les persones i entitats els associades. També seguirem enviant alguna informació de les institucions si són relacionats amb la Memòria.